

NAGYKÖRÖS és VIDÉKE

Politikai, közgazdasági és társadalmi lap. A „Nagykőrösi Gazdasági Egyesület“ hivatalos lapja.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Nagykörös, IV. ker., Kossuth Lajos-tér 35. Székely-nyomda, telefon: 94.</p> <p>Megjelenik hetenként háromszor: Kedden, csütörtökön és vasárnap reggel.</p>	<p>Főszerkesztő: Magyar Kázmér. A felelős szerkesztő és lapfajladonos: D. Tóth Ferenc Távolítottában a szerkesztésért felelős: Székely Albert.</p>	<p>Előfizetési árak: HELYBEN: Egész évre 10 K, 1/2 évre 5 K, 1/4 évre 2-50 K. VIDÉKEN: Egész évre 12 K, 1/2 évre 6 K, 1/4 évre 3 K. Egyes szám ára vasárnap 10, hétköznap 4 fillér. Nyitott sorozat 50 fillér.</p>
--	---	--

Pestvármegye az ideai aratás biztosításáról.

Ma délelőtt tíz órakor tartotta Pest-Pilis Solt-Kiskun vármegye közönsége közgyűlését a Városház-utcai megyeháza nagyertermében, amely erre az alkalomra a tárgysorozatra tízötöt pontok fontosságánál fogva zsűfoglalás megírt Előnyhatósági és megyebiztosítási tagokkal. Róday Geodon gróf főispán megnyitotta az ülést.

A közgyűlés legérdekesebb és legnagyobb jelentőségi tárgya Dessewffy Emil gróf indítványa volt, az ideai aratás biztosítása érdekében. Dessewffy Emil gróf rövid, de renkívül hatású beszédét mutatót rá arra az eléggé meg nem becslülhető eredményre, hogy e mostani világháborúban egész Közép-Európa gabonatermő nagytájrává bizonyosodott a lebecsült agrár Magyarországot, amelyre háború esetén a blokk veszedelmével szemben egyaránt rászorult Ausztria és Németország is. Éppen ezért, miután Magyarország gabonatermése nem magántügy, hanem a világháború egyik nagyfontosságú kérdése, Dessewffy Emil gróf következő indítványt terjeszti Pestmegye közgyűlése elé:

„A vármegyei gazdasági egyesület folyó hó 8-án tartott igazgató választmányának ülésén a következő határozatot fogadta el:

A magyar paraszt. (27)

A nagykőrösi piac.

II.

— Te Gyuri — azt mondja — a konyhában ismét jár valaki.

— Hogyne, a feleségem. A fejérsől jött be, szűri a tejet a kávéhoz.

— Hát kik kávéztok Gyuri?

— Ujjabb időben már kávéztunk Samu!

Kis vartatva ismét megszólal a vendégem.

— Most mintha megint sok kocsis járás volna és befelé törekednének ismét.

— Az a. Most az uborkás kocsik mennek a piacra.

— Megint a piacra? Hát új piac kezdődik? Aztán te Gyuri, a te kapudon is ment ki kocsis, csak tán nem az is?

— De bizony. A feleségem megy ki vele. Az éjjele idebent hált a kocsis a tanyáról az uborkával.

Tudomása van a vármegye gazdasági közönségének arról a számtalan intézkedésről, melyeket a szakminiszterek közbenjöttével a közigazgatásügyi hatóságokba karöltve, úgy a magas kormány, mint egyidejűleg a legfőbb hadvezetőséggel is loganatosítani szándékoznak az ideai aratás biztosítása érdekében.

Bármennyire reményli is a vármegye közönsége azt, hogy ezen intézkedések el fogják érni a kitűzött célt, bármennyire is bizik abban, hogy a napokban összeülő parlament elé terjesztendő aratási törvény szintén hozzájárul ezen inkább nemzeti és nagyhatalmi, mint magántügy megoldásához, — mégsem zárkozhatik el az elől, hogy ismétlen fel ne hívja a mai kormány vezetője figyelmét arra, hogy annennyiben a harctéri helyzet megengedi, annak idején a hadvezetőség a monarchiában harctéri nélkülözhetetlen nem teljesítő, de valamiképp szolgálhat sorkatonaságot az aratási munkák végzésére kivezényelje.

A hadsereg eme szokatlan alkalmazása minden magyar ember felfoigása szerint csak emelne annak tekintélyét úgy az országban, mint a külföldön! Lehetővé tenné továbbá az aratás fontos nemzeti kérdésének megoldását! Azon szempont sem közömbös, — hogy akiknek mint katonáknak nincs alkalmuk a harcterre menni és ott szolgálni a hazát, alkalomhoz jutnak az

összesség érdekében kard helyett kaszával harcolni! — Felesleges tovább magyarázni azt, hogy a győzelemhez nem csak jó magyar katona, de elegendő élelem is szükséges.

Egyedüli kikötése a vármegye gazdasági közönségének az, hogy a munkaadó beosztása alkalmazkodjék a mezőgazdasági munkák termelési viszonyaihoz és természetéhez, azaz munkaidő napfelkelteitől-napnyugtáig tartson.

Fegyelem, szállítás, beszállásolás, délmérés stb. stb. tekintetében a vármegye közönsége nem kívánja a gazda rendelkezési jogát, mert ebben a már megállapított katonai gyakorlat szerint gondolja csak lehetőknek a kivezényelt munkáerőt felhasználni.

A nagyméltóságú miniszterelnök urat ezennel felkérjük, hogy a vármegye közönségének felsorolt eme kívánásait a töle megszokott erélyvel támogatassa.

A vármegye közönségének ezen határozata az OMGE.-vel egyint a „Gazdasárvétség“-gel közlendő volna.

Pestvármegye közgyűlése egyhangúlag nagy lelkesedéssel és közfelfigyeléssel elfogadta Dessewffy Emil gróf indítványát és azután áttért a közgyűlés további tárgysorozatának tárgyalására.

Műveljünk meg minden talpalattnyi földet!!

Azútan elkezdett beszélni az a hallgatag ember, dült belőle a szó, mintha csak öntének.

A mint már a hához érünk, kérdezem Samut, hogy mitadjunk neki reggelire, kávé-t, vagy teát?

Egyiket se, mondja ő.

— Hát mit iszol Samu?

— Szalonátnál, Gyuri azt öszök.

— Szalonátnál! Kérdezem elképvede, de hisz te zsidó vagy, ortodoxok vagy, Samu, még a katonaságnál is megtartottad, amikor csak tehetted a kóser kosztolást.

— Igaz Gyuri, jól emlékszel. Ott is megtartottam, másutt is, mindenütt megtartottam. De ma szalonátnál akarok önni Gyuri, szalonátnál öszök ebben a városban a mai nap emléke! —

Azt övött.

Teljesen megértém Schlezinger Samut; de megérti mindenki, aki csak a körösi piacot látta — idegen részről.

— Na már ezt a piacot is megnézhetünk te Gyuri. Keljünk föl.

— Meg azt; megnézhetünk. És kelhetünk is bizony, hisz már dél lesz innen onnan.

Fél őt volt. Nevetünk egy kicsit és kimentünk a piacra.

Pényes nap volt, ragyogó szép reggel, nagy volt a piac, hisz péntek volt, a heti-vásár napja. Nyüzsgött a nagy elvenség az uborkás kocsik közt, a csirke piacon, a gabonás piacon is, de elmentünk a dísznövényes piacra is. Egy szóval összejártuk a piac minden részét, elállodogtunk egy kicsit itt is ott is, a pakoló helyeken, a mázsa háznál.

Aztán hazafelé indultunk úgy 6 óra felé. Azt mondja végre a Samu:

— Hallod-e Gyuri, tudod te, hogy én Amerika láttom ember vagyok? Bejártam a földgyömbös tólsó felét is, de még ilyen nem láttam, mint ez a körösi piac!

— Hiszem Samu, ha mondd.

Főhadiszállásunk hivatalos jelentése.

Budapest, április 13.

Hivatalos jelentés:

Az oroszoknak a Kárpátokban körülbelül március huszonhatodika óta tartó offenzívája az egész arcvonalon megállott, midőn a husvétii elkeseredett harcokban az ellenfél részéről a Laborc és Ondava völgyben nagy erőkkel megsejtelés áttörés megihusult. Az ellenség az Erdős-Kárpátokban az Uzsoki szoros mindkét oldalán próbált meg újabb előnyomulást, Itt is a legutóbbi napokban az oroszok minden támadását az ellenség nagy veszteségei mellett visszavertük. Egyébként a helyzet változatlan.

Hófer altábornagy,
a vezérkar főnökének helyettese.

Jelentés a német főhadiszállásról.

Berlin, április 13.

A nagy főhadiszállásról jelentik:

Nyugati hadszíntér:

A franciák azt állítják, hogy 150 bombát Seebahnhofra és Giesse-reiburgere dobtak. A valóság az, hogy 9 bomba esett Ostend e környékére és 2 Brüggénél anélkül, hogy kárt okozott volna. Mi válaszul erre ma éjjel bőségesen dobtunk bombákat az angolok által megszállott Operinge, Hasebruc és Cassel helységekre.

Berry au Bacnál a franciák ma éjjel árkaikban egyikébe hatoltak, de nyomban ismét kivertük őket. Reimstól keletre az ellenség repülői egy támadása megihusult. Suijpestől északkeleire ismét bódító gázokat fejlesztő lövedékeket használtak ellenünk.

A Maas és Mosel között a franciák támadásaitak egyes helyeken hevesseggel de sikertelenül folytattak. A délelőtti órákban Maizereynél Verduntól keletre három támadás, a franciák legsúlyosabb veszteségei mellett, tüzelésünkben összeomlott. Délben és este Marcheillenél Maizereytől délnyugatra ellenünk intéztek támadásokat, amelyeknél az ellenség erős oszlopokat mutatott, ugyanaz a sor érte. Ma pitymalatkor Maizerey-Marchevillei arcvonal ellen intéztek támadást az ellenség igen jelentékeny veszteségei mellett ismét visszavertük.

A Bois de Pretreben éjjel-nappal elkeseredett harcok folytak, amelyek közben lassan tért nyugtunk. Hartmannsweilerkoptól délre tegnap este a franciák egy támadását visszavertük,

Keleti hadszíntér:

Keleten a helyzet nem változott.

Legjobb hadvezetőség.

Csakhogy kevesen látták. Az idegen, mikorra „föferez” nálunk, mikorra klerkezik reggel a piacra: hol van akkor már a piac? Kasokban, zsákokban vasuti... nem külön kosokban, de külön vonatokban indul, megy és rohan a kincset érő mezőgazdasági és kerli termény az ország határai felé, külforgalmi irányainkban.

A kik látják a piaci életünk és forgalmunkat, a körösi emberek, igen közölről látják; tehát egész áttekinthetők nincsen, nem lehet.

Kellő távlatból tekintve a mi piacunk elbajló és elragad. Először azért, mert a miénk, a mi természetmnyeink értékké átalaktható nagy, szövényes, egészséges, életműves szervezete ez. Mig piacr nem kerül: csak lehar és fitradás, munka és aggodalom, a gyümölcs a lán, termény a földön, a piacon válik értékké, változik pénzalakra át. De szeretik a piacunkat, mert az az a mi városunkban, ami a szeme az embernek: tökör, amelyikből a lélek tekint ki a világra, vagy megfordítva, amelyikben a világ látja meg a színgyár város munkáló erőt, alkotó képességeit, ható, termelői lelkületét.

Látja mind a két piacban, a hajnal előlthiben a láthatatlanban és későbbiben a láthatóban is. Ugy van. A lélek is láthatatlan, mégis kilátszik a szemből... (Folyt. köv.)

Tavaszi vágyak.

A szomorú, szürke fellegekkel telt téli hónapok után vidám, barátságos, napfényes tavaszi ég mosolyog ráánk. Ennek a drága, kedves, szeretett evszaknak, a tavasznak talán még sohasem örült annyira az emberiség, mint az idej háborús évében.

Amióla a tavasz első aranyos sugarára a magas égből letündöklött hozának, azóta mintha valami boldogabb, kedvesebb hangulat fogta volna el az emberiséget.

A háború vértapátja tovább hópöplőg, a kegyetlen véres harcok tovább dúlnak és mi, akik itthon vagyunk, ma mégis másképp nézzük a háború hullámzó eseményeit, mint néztük a komor, szürke, téli hónapokban.

A tavasz lágy fuvalma, a tavaszi napugrás egy új szenge növénykét csajt ki a földből, a béke virágát. Az egész világon, mintha egy csapásra terjedt volna el, valami békehangulat lett irrá. A nagy harc változatlan hevesseggel folyik tovább és a népek e heves harcok alatt már érzik, hogy bekére van szükségük.

Igaz, hogy mindenki más szempontból vágyik a békére, de az általános békehangulat mindinkább érezhetővé válik.

Ellenségeinknek kell a béke, mert már érzik, hogy a harcot, amit kezdték, nem

soká bírják. Oroszország hadserege már munició és fegyverhiányban szenved. A híres rohamok, melyeket öt-hatszoros rajvonalal intéz ellenünk az orosz, ma már sokkal gyengébbek, mint eleinte, azért, mert a hátsó sorok fegyver nélkül indulnak rohamra és csak az elesettek és sebesültek fegyvereivel tudják felszerelni magukat. Franciaországnak municiója még csak volna, de embere és emberanyaga nincs már több, hiszen a francia kamara már a 17 évesek behívását is elrendelte. Anglia viszont nagy csalódása miatt szeretné már a békét. Anglia ugyanis azt hitte, hogy a háborút páholyból fogja nézni, de a német blokádi folyótlan saját testén érzi a háború veszedelmeit. Az entente három nagyhatalma tehát megelgelhetta a háborút, azért hajlik a békére.

De mi is nyugodt ántudattal és fel-emelt fővel barátkozhatunk meg a béke gondolatával. Mi nem akartuk ezt a háborút. Ezt csak ráánk kényszerítették. Sem mi, sem német szövetségünk hódítani nem akartunk és nem is akunk. A világháborút nem mi kezdtük, ne n mi akartuk, nem mi idéztük fel, de a helyünket megállottuk. Bizonyítottuk, hogy a kettős szövetségnek elegendő ereje és így elegendő joga is van ahhoz, hogy fennálljon, hogy önálló politikát izzon, hogy éljen és pedig függetlenül éljen. Nemcsak feltartottuk a két oldalról jövő hatalmas támadásokat, hanem mélyen benyomultunk ellenség területre, birtokunkba vettünk teremény és értékes részeket az ellenség földjéből és ezzel a háború mérlegét a mi javunkra billentettük. Egyebet pedig nem akartunk. Nekünk tehát jogunk is van beszélni a békéről. A harc tét már cétalan. Az entente beláthatta, hogy minden erőfeszítése hiába való, bennünket megtörni, kiéhezetni nem tud.

Igazi, őszinte emberi gondolkodás és érzés tehát az, amely ma a békét kívánja, a békét óhajtja. Nekünk, akik a kultúra zászlójával mentünk a harcba, nekünk ma már szabad a békéről beszélni.

De ha ellenfeleink még tovább akarnak kísérletezni, még ismételní akarják hibávaló próbálkozásaitak, ám tessék, mi bátran és nyugodtan állunk elébe.

Tavaszi szellők járnak felettünk, tavaszi napugrás sít le ráánk, talán e sugarak világosságot derítenek ellenségeink agyára is.

A jövőbeli termés adásvételének tilalmáról

és érvénytelenségről a következő hirdetmény bocsátott ki:

A m. kir. miniszterium a háború eseleré szoló kivételés intézkedésekről alkotott 1912. LXVIII. t.-c. 16. §-ában, valamint az ezt a törvénykét és a hadiszlógiállításokról szoló 1912. LXVIII. törvénykét kiégéséről 1914. L. t.-c. 14. §-ában nyert felhatalmazás alapján a következőket rendel:

1. §. Tilos az olyan szerződés, amely a magyar szent korona országgaiban az 1915. évben betakarítandó, kővetkező mezőgazdasági termények, gylmint zabnak, rozának, kétszeresnek, árpnak, zabnak, tengerinek, hüvelyeseknek, repcének, olajmagvaknak és burgonyának átalányban történő, vagy az ily termés reményének meghatározott áron való adás-vételére vonatkozik.

Ez a tilalom a fentebb fel nem sorolt mezőgazdasági és a kertészeti terményeknek, különösen a bornak és a gyümölcsnek adásávalére nem terjed ki.

2. §. További intézkedésig tilos az 1. §. 1. bekezdésében felsorolt, a magyar szent korona országában az 1915. évben betakarítandó mezőgazdasági terményeknek az 1. §. alá nem eső módon történő előreladása és vétele is. Az ennek ellenére létrejött ügyetek semmissék.

Az 1. bekezdésben foglalt rendelkezések kiterjednek a buza, a rozs, a kényszeres, az árpa, a zab és tengeri összes örleményeire is.

3. §. Aki az 1. vagy a 2. §. rendelkezését megszegi, ily tiltott ügyet közzevett, vagy megkötésében közreműködik, ki hágiást követel el és a mennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, az 1912. LXIII. t. c. 15. §-ának második bekezdésében megjelölt közigazgatási hatóság által az 1914. l. t. c. 9. §-a értelmében két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntendő.

Horvát-Szlavonországokban a kihágás miatt az ottani jogszabályok szerint hivatott hatóságok járnak el.

4. §. Az 1. és 2. §. rendelkezéseit a jelen rendelet életbelépése előtt létrejött ügyetekre is alkalmazni kell. Az ily ügyetek alapján adott vétélőrelejek és egyéb szolgálatások visszakövetelhetők.

5. §. A rendelkezéseit a jelen rendelet életbelépése előtt elkövetett cselekmények nem lehet alkalmazni.

6. §. Ez a rendelet kihirdetésének napján lép életbe. A hatály, — amennyiben a magyar szent korona országainak egész területén hatályos törvényben szabályozott ügyetekre vonatkozik. — Horvát-Szlavonországra is kiterjed.

HIREK.

* * *

— **Áthelyezés.** Az igazságügyminiszter Kuli András kir. járásbírósi rokot járásbírógunktól a kecskeméti kir. járásbírószághoz helyezte át. A távozó érdek és kötelességi hivatalnoklós köszöntjük az alkalommal, ami bizonyára előmenetelt jelent számára.

— **Az iskolák megnyitása.** Miatán városunkban a vörhény járványoszerű volta megszűnt, úgy az iparos és kereskedelmi tanácsoktól, valamint az összes népisékolák és óvodák megnyitják. Mint mult számunkban jeleztük, a 4-igimátiában és tanítóképzésben is a gyakorlati és ügyeleti iskolák pedig ma kezdődtek meg az előadások.

— **Bírósági kinevezések** Kecsskeméten. Az igazságügyi miniszter Ág Miklós törvényszéki bírót a kecskeméti törvényszéknél tanácselnökké nevezte ki. Dr. Roosz Lajos kecskeméti járásbírói tétőltáblabírói címmel és jelleggel ruházta fel. B. Kiss Gyula járásbírói pedig a VII. fizetési osztályba sorozott járásbíróknak nevezte ki.

— **Leszállt a kamatláb.** Az Osztrák-Magyar Bank kecskeméti fiókjának főnöksége közli, hogy máiól kezdve a kamatláb 5 és félről 5 százalékra szállítottatja. Mindenestre kellemes és öröndetes jel.

Tábori posta dobozok 100, 150, 250 és 350 grm. tartalommal 6 féle alakban kaphatók Székely Albert könyvkereskedésénél.

— **Ricséy György** orgonahangversenyének műsora, mely a legényesebb művészi igényeket is kielégítheti, már megjelent s előre is emelkedett zenei élvezetet ger a műtört közönségnek. Előkelő színvonalához méltó érdeklődéssel olvassuk a gazdag műsort, mely gy alakult ki: 1. a) Mendelssohn: „Praeludium”. b) I. S. Bach: „Pastorale” („Praeludium”, allemande, aria, gigue); Ricséy György. 2. a) Händel: „Largo”. b) Schumann: „Álmodozás”. Hegedűn orgonakisérettel; Dr. Kovács Kálmán. 3. a) E. Grieg: „Aese halála”. b) E. Grieg: „Gyászinduló”; Ricséy György. 4. a) T. Giordani: „Oh drága lény”. Enek orgonakisérettel. b) Dayka Tammy: „Románca”. Enek zongorakisérettel. Mihó Ida. 5. Beriot: „Scene de Ballet”. Meghéd zongorakisérettel. Dr. Kovács Kálmán. 6. a) Haydn-Bossi: „Tavasza” (a négy évszákából). b) Th. Dubois: „Fiat lux”; Ricséy György. Az egyes számok megkezdése után az ajtó zárva maradt. Jegyek elővételthetők a szereplőknel, és Székely Albert és Bazsó Kálmán könyvkereskedésében.

— **Ifjú élet hősi tehunya!** A nemzet nagy élet-halál harca egymásután szédülő áldozattal az élet kalászos mezéjél, kiknek vére hullásából, szenvedésük könyarádaitól megfijodva, megedzódve, megiszultva két feltámadás boldog hajnalára a magyar... Városunk is kivesszi méltó részét a komor és fájdalmas, de fenséges és magasztos gyászából, mely mind népebebb korszoruba fonja a soha nem múlt kegyelet és emlékezté örökzöld lombjaira a vértanuk névté s alakját. Tegnapelőtt újabb, feleke hír bontogatta sötét szörnnyát városunk felett; csakhamar meghallottuk gyászos veredéséből, hogy *Labancz Balázs* is meghalt a haza hői szolgálatában... Id. Labancz Mihály, kőfiszteleiben álló, derék polgártársunk, tekintélyes földbirtokos 24 éves Balázs fia, mint a 38. gyalogezred vitéze, a kárpáti harcokban szerzett súlyos beleségében, fúszban meghalt az ungvári hadikórházban ápr. 12-én. A föld parces lejárta, bánatos apa és mélyen gyászoló testvér azonnal elutaztak a gyászír vétele után a megdicsőült hamvaihoz. Mi meg lithonmaradtok a honfuit együttes és bánatos kegyelet élő virágait kössük csoportok emléke körül. Gazdatársadalmunk fiatalának egyik legelső legénye, igazi rokonszenves ifjú tagja volt, ki ha dolgozni kellett, első volt a sorban; a társas érintkezésben előzékeny, udvarias; a haladai végzettségben lelkes; derék magyar ifju. Sok szép remény, méltó várakozás dőlt vele korai sírba, elszállt egy komoly, gyümölcsöző munkára hivatott fiatal élet minden reménye, ama... Nyugodjék csendesen a hazai földben, keseregő szüleit és testvérét pedig vigasztalja meg a honszeretelenk áldozatok kívánó, de megálló s öfennelő ura, Istene. (f.)

— **Egyháztanács gyűlés.** A ref. egyházi órándok 16-án, pénteken délelőtt 10 órákor ülést tart, melynek tárgyai a következők: 1. Varga Imre presbyter eskütétele. 2. Olasz Imre főgimn. megérőstölt tanár eskütétele. 3. A gazdasági választmány előterjesztése: a) Az egyházi, népisékolai és letelpénztárak számadásainak beterjesztéséről. b) A főgimnáziumi, tanítóképzési, K. a. l. Balázs alapítványi, táptémetés és internálási pénztárak 1914. évi számadásainak beterjesztéséről. 4. A tanítóképzésről tanári kar előterjesztése a pénzügyi temény pontos leltározása tárgyában s erre tiszteletl. megállapítás iránt. 5. Varga István kérvénye

haszonbérének mérséklése iránt. 6. A kecskeméti kir. törvényszék végzése néhai V. Faragó Ambrus hagyatékai ügyében hozott átadó végzés jóváhagyásáról. 7. A választmány négyezkedésének ilksztéséről s a felszámolás elbírálására bizottság küldés. 8. S. Hegedűs Albert s neje a husvétii szent ünnepekre az őrli szent asztalra kenyeret adtak. 9. Egyéb jelentések és indítványok.

— **Megyel választások.** Pestvármegyén apr. 12-iki közgyűlésen történt meg az időközben uredésében jött tisztviselői állások. Árvászeki előnké a Lángos Kálmán elhunytával megürésedett előnké pedig az úgy iredés volt Székely Domján Gyula dr.-i választások meg Mészöly László dr. főispán titkárral szemben, aki mindössze öt szavattal maradt kisebbségben. Jégyző Dr. Rácz János lett.

— **A rokkant katonák megfelelő foglalkozáshoz juttatása.** A magyar szent korona országainak vörös kereszt egylete a könyvekterjesztés és a vörös kereszt egylete valamennyi megyéi és városi választmányához és főkegyeletéhez. Van szerencsés tisztelettel értesítené Cimet, hogy egyelőttnek központi igazgatóságának fenntartásában állt „Rokkant katonákak fennhatalós és elhelyező hivatal” (Budapest, VI., Andrássy-ut 5. sz.) szerveztetett, mely hivatal célja, hogy a katonai hatóságoktól elbocsáttott és munkátépességükben csökkent rokkant katonákak megfelelő foglalkozáshoz juttassa. Miatán nemcsak magunknak a rokkant katonákak szempontjából bir nagy fontossággal, hogy minden rokkant maga kereshesse meg a kenyerét, hanem a nemzet munka termelésének szempontjából is felette kívánatos a rokkantak foglalkoztatása, tisztelettel felkérjük a Cimet, hogy a fentnevezett hivatal működésében hathatós támogatni és megkeresésinek haadétalanul eleget tenni méltóztaték. Budapest, 1915. évi március hó 31-én. Az igazgatóság nevében Tóth János, igazgatóság elnöke. Adó. Jospovich Géza sk. v. b. t. l., előnké helyettes.

— **A lóállomány kímélése és gondozása.** Az osztrák-magyar, valamint a Németbirodalom hadseregének lószükségletét a hadseregek részére lmgnyog részben Magyarországról fedezte, minek következtében a hazai gazdaságokban oly nélkülözhetetlen lóállomány rendkívül megfogyatkozott. ami eddigre nem csupán a észreható padásban, hanem a folyton inkább észrevehető trágyahiányban is nyomatok magán. Ennekövega az oszkeri gazdálkodásban minden el kell követni, hogy a lovak erőllapota, a megelöv állomány használati értéke a legdonosabb tartás és bánásmód útján biztosíttassék. A lovak tartásá tisztában is vannak azzal, hogy mit jelent a ló kímélése, ennek pedig ma kézszer jelentősége van, amidőn a világszerte kiválóan elismert magyar lóállomány számbeli megfogyatkozása egyttal a lóminőség számbeli csökkenését is jelenti. Ilyen körülmények között a legelmezőbb követelmény, hogy a megmaradt lovak ereje és teljeslőképessége ki ne zsarorassék, hanem e helyett a kíméletben a gazdák a végős határig menjenek, mert csak abban az esetben lehet a megelöv állomány megtartani, sőt azt még gyarapítani is. A lógondozás, lókímélet szigorú betartása azonban csak ott lehet teljes eredményű, ahol a ló elegendő mennyiségű és jó minőségű takarmányt kaphat. Ez pedig csak akkor biztosítható, ha a takarmányforrások műtrágyázzal s k. tal. holdanként legalább is 200 kgnyi termésbővítő és javító szuperfoszfáttal látattak el.

Kiadó föld.

özv. Nyikos Ferencének a Gógányban 32 hold tanya s földje Szentmihály napjától 5 évre haszonbérbe kiadó; értekezheti a tulajdonossal 180. 1-3

A Ludasban 18 hold szántó, vetemény és kaszáló föld haszonbérbe kiadó 1915 év Szent Mihály havától; értekezheti VIII. ker. 87. sz. alatt Patony János tulajdonossal. 1-3

Eladó házak.

Gyarmati Istvánnak, II. ker. 292 szám alatt levő háza két külön álló épület, mely áll 2 szoba, 2 konyha és két kamrából örök áron eladó; értekezni lehet a helyszínen. 1-3

Bán Korszós László X. ker. 126. sz. háza, mely áll 3 szoba (melyben egy üzlet van), egy konyha, éléskamra, sertésöltő és nagy kocsiszínból, egy különálló épület elkerített udvaron, egy szoba, konyha és istállóból, konyhakerttel eladó; értekezni lehet a tulajdonossal.

Kiadó lakások.

2 szoba konyha, és padlásból álló lakrész haszonbérbe kiadó; értekezni lehet VII. ker. Hegedűs Istvánnál. 1-2

Csinos József IV. ker. Rákóczy utca 329. sz. alatti háza, mely áll 2 szoba, konyha, éléskamra pince és több melléképítményekből május 1-től haszonbérbe kiadó; értekezni lehet Dér Pállal I. ker. 294. sz. alatt. 6-5

IV. ker. 464. sz. alatt két külön álló épület; mely áll 2-2 szoba, konyha, éléskamrából, hozzátartozó nagy gyümölcsös kerttel, egy, esetleg két részben is örökáron eladó; értekezni lehet ugyanott a tulajdonossal. 15-11

Labancz Ambrus kocsigyártó IV. ker. 174. sz. alatt épülő házánál az emeleten 2 utcai szoba, konyha éléskamra és egy utcai üzlethelyiség május 1-ére kiadó. — A Tázerdőben 1110 n.-ól fiatal gyümölcsös szőlője eladó; értekezni lehet I. ker. 300 szám alatt, a tulajdonossal. — Ugyanott egy jó karban levő bicikli eladó. 2-10

Vegyesek.

Nagyobb mennyiségű öble vágott száraz nyárfa, úgy szintén néhány hl. kis tisztán főtt nagy részt szilva pálinka és ideai vágási akácfa róze van eladó. Ugyanott a legszebb faj alma kapható, özv. Bitz Bálintné úrnőnél Patay-utca 77. sz. 15-9

Egy márvány lapu mosdó, valamint több petróleum lámpa eladó. Hol? megmondja a kiadó hivatal.

Egy igen jó karban levő uri szoba bőrgarnitúra, mely áll 2 fotel diványból és egy kerek asztalból eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Május elsejére keresek egy kényelmes nyaralót, szép pormentes helyen, közel a városhoz. Cim a kiadóhivatalban.

Különféle butor, köztük mosdó márványlapal eladó X. ker. Losonczy-utca 55 szám.

A Nemcsik-féle egyetemben egy felügyelő kerestetik, pályázók jelentkezhetnek folyó hó 14-ig délután 2—4 óráig az egyet helyiségében. 1

Gyászjelentéseket

izléses kivitelben 6 koronáért 100-kint készli

Székely Albert

villanyerőre berendezett könyvnyomdája, a postával szemben.

Új temetkezési vállalat!

Tisztelettel értesítem Nagykőrös város és vidéke közönségét, hogy Kertész Gyula úr házának udvarában, a postával szemben nagyobb szabású **disztemetkezési vállalatot** nyitottam, ahol nagy raktárt tartok: legjobb kivitelű ércokorsókból, ternő és bársonnyal való bevonásra alkalmas fakoporsókból, valamint a legdrágább kivitelű sirkoszorúkból, úgy annyira, hogy disztemetkezési intézetem ezen a téren a legmesszebb ment igényeknek is meg tud felelni. — Elvállalok egyszerű temetéstől kezdve a legdrágább kivitelig, az alább jegyzett árakban:

klottal behuzott szegelt teríték 40 kor.
ternóval behuzott szegelt teríték 60 kor.
ércokorsó, diszes melléklettel 180 kor.

Ujjonnan készíli gyászokocsiat, minden letszámítás nélküli két lóval, négy lóval pedig 5 koronáért küldöm ki.

Meg kell említenem, hogy városunkban évek óta létező összes temetkezési vállalatok társas viszonyban vannak egymással, ennél fogva a náluk levő áraknak a versenyt mindenkor könnyen felveszem, továbbá mert temetkezési intézetem csak egyedül a magam tulajdonát képezi, tehát a többiekkel kartelben nem vagyok. Kérem a n. é. közönség szives pártfogását, mert temetkezőm célja a gyászoló közönséggel nagy pénzt megtakarítani, nem pedig az eddigi egységes kartel árakat fizetenni. Kíváló tisztelettel

SCHIFFER MARTON,

elsőfős kereskedő, temetkezési vállalkozó.

Nagy választék a legszebb sirkoszorúknak!

Hirdetéseket jutányos árban vesz fel lapunk kiadóhivatala.

Eredeti Cormick féle 7 kapás **LÓKAPÁK** a legelőnyösebb
Plantage féle 5 kapás **LÓKAPÁK** áron beszerezhetők:

NEU JAKAB gabonakereskedő gazdasági gépraktárában.

Székely Albert villanyerőre berendezett könyvnyomdája Nagykőrös.

Nagykőrösön ma egyedüli kartelen kiviteltemetkezés

A temetéshez gyászokocsit és lovat ingyen adok!

kor. És így tovább! Olyan árakkal küzdünk mi, fogyasztók, amelyek nemcsak terhesek hanem egyenesen érthetetlenek. Olyan árakat sóznak ránk a termelők s a közvetítő kereskedők, amik tán érthetőek volnának egy ostromlott fővárosban, de nem egy termelő, vidéki városban.

Ezen az állapoton segíteni kell. Segíteni — mint a gabona és liszt ki-sajátításával történt — az illető mi-niszteri rendeletek könyörtelen végrehajtásával. És segíteni a „zugkofake-reskedés” kemény letörésével. Ma, mikor reggelként a hajnali vonattal 25—30 asszony viszi fel a mindenfélre megrakott, mázsányi pakkját s az eladó kezéből valóságos kikapják a tojasos kosarat a kofák — ne csudálkozzunk a hihetetlen áron. De kérjük meg a rendőrségünket, hogy szerezzen érvényesít a rendeleteknek. Mint egyelőre szomszéd községben csinálták, tartóztassa le a „műkedvelő” árusokat, állapítsa meg s hajtsa végre az élő és vágott jószág áráit!

Négy új törvény-javaslat.

Az országgyűlés hétfőn megnyíló ülészakában a belügyminiszter négy törvényjavaslatot fog előterjeszteni.

Az első a törvényhatósági választói jogról szól. A képviselőválasztási jogról szóló 1913. évi XIV. törvény-cikk 164. szakasza ugyanis elrendelte a törvényhatósági választói jognak külön törvényvel való szabályozását, azaz a kikötéssel, hogy az idevágó törvényt az 1913. évi XIV. törvény-cikkkel egyidejűleg kell életbe léptetni. Az 1913. évi XIV. törvény-cikk 1915. március 31-én életbe lépett. Ekkorra a törvényhatósági választói jogot szabályozó törvényi rendelkezéseknek is életre kellett volna kelniök, ha megalakulásukat a közbejött háború meg nem

akadályozta volna. Az 1913. évi XIV. törvény-cikk 164. szakaszának rendelkezése következtében a törvény életbe léptével egyidejűleg önként érthetőleg megszűnik a törvényhatósági választói jogra vonatkozó eddigi jogszabályok érvényessége. Ennélfogva a végbőli, hogy az önkormányzati testületek működésének folytonossága fennakadást ne szenvedjen, a törvényhatósági választói jog a kérdésnek újabb érdemleges törvényhozási rendezéséig átmeneti szabályozást igényel.

Ezt az átmeneti szabályozást célozza a belügyminiszter által a Ház elé terjesztendő négy szakaszból álló törvényjavaslat, a mely fentartja a jelenlegi állapotot és így a törvényhozás további intézkedéseig mindenütt az országgyűlési képviselői választói jog marad az alapja a törvényhatósági választói jognak s az 1915. évből a törvényhatósági választói jog elbírálásával az 1914. évre érvényes képviselőválasztói névjegyzék veszik figyelembe. A harctéren küzdőkkel szemben köteles méltányosság egymagában is megokolta tenne, hogy az 1915. évben Budapestben se készüljön külön összeírás, hanem az 1914. évre érvényes országos választói névjegyzékbe történt felvétel legyen az önkormányzati választói jogosultság alapja. Ha a törvényhozás a javaslat most említett rendelkezését az egyöntetűség érdekében és a végrehajtás körül való nehézségek elkerülése végett elfogadja, 1915-ben önként érthetően elesik a székesfővárosban két éven át lakás és irni-olvasni tudás különféle feltétele is.

Fiume városban és kerületében a képviselői jogra nézve a törvényjavaslat továbbra is a statuma érvényben-tartását tervezi. Csupán az 1915. évre nézve kimondja a javaslat, hogy a képviselőválasztói jog címen ebben az évben azoknak lesz Fiumében és kerületében önkormányzati választói joguk, a kiket ez az 1914. évre meg-illetett.

A belügyminiszter másik törvény-javaslatát az 1901—1915. v. évi országgyűlés tartama alatt a főrendiházban örökös tagsági jogot nyert családok képviselőjének törvénybeiktatásáról szól, a harmadik Csanád vármegye, a negyedik pedig Szatmár vármegye közöntségét hatalmazza fel, hogy 1883. évi XV. törvény-cikk szerint 5 százalékos erejű kivethető vármegyei pótdóton felül további 5 százalékos, illetve 1.35 százalékos pótdótdat vehessenek ki. Csanád vármegye ezt az 5 százalékos pótdótdat abból a hazafias célból kívánja kivetni, hogy a harctéren elesettek egyálmóltó nélkül maradt hozzárartozóit segítse: Szatmár vármegye pedig helyi érdeket vasutak segítése céljából akarja az 1.35 százalékos pótdótdat kivetni.

Pénzügyintézetek Központ.

A kormány által tervebe vett „Pénzügyintézetek Központ” felállítására a pénzügyintézetek — ezek közül elsősorban a vidéken levőket — nemkülönböztetve a jogász köröket erősen foglalkoztatja. — Tagadhatatlan, hogy ezen intézmény — mely hivatalos tekintve a pénzügyintézetekre egy újabb korszakot jelentő alkotás — s melynek célja a gazdasági életünk egyik legfontosabbabb tényezőjének — a pénzügyintézetek egységessége fejlődését elősegíteni — egyike azon üdös intézkedéseknek mellyel e téren találkozunk.

A pénzügyminiszter ezen ügyben a tekintélyesebb vidéki pénzügyintézetek javaslatait kérte, hogy az intézmény minél határozottabb támasza legyen házi pénzügyintéteinnek, mely csak úgy érthető el s csak úgy lesz tökéletes intézmény, ha minél helyesebben — közös erővel — igyekezünk azt az eszmék kicserélésével megvalósítani.

Jól eső érzéssel tölt el bennünket azon értesülésünk, hogy városunk legrégibb pénzügyintézte a Kúzségi Takarékpénztár első sorban kivette részét ezen nagy munkában, amennyiben annak vezérigazgatója Dr. Kúcsy Dezső úgy a pénzügyminiszteriumhoz valamint a Pénzügyintézetek Országos Egy-

hosszi szárával, a kurtábbik pedig az emeletes Dajka ház felé kanyarodik el bevezetődsnek.

Ezt a piacot sírű, kettős emberfel szegélyezett utca alkotja; az emberek asszonyokból valók, az utca csak járó, mozgó tér a „bóvák” és a „szódók” számára, ámbr „nizel dök” is járhat ott meglehetősen számban.

A főalakú verődő asszonyok leginkább aforának a portékájuk mögött, csak az öregebb rendiek foglalnak helyet, ki gyalogszéken, ki meg a talicska derekán; de a guggolás se ritkaság úgy rövidebb időre és bizonyos fontosabb alkalma-kor.

Hogy mi mindenféle áruinak azon a piacon, az az emberi fogalmat felülmúlja. Könnyebb volna elsorolni azt, ami ott nincs, ha ugyan el lehetne képzelni olyasmit. Elegendő lesz tán fölemlíteni, hogy a piacokon szokásos mindenfélének felül van ott eladó *his macska* (szabott ára van: egy hatos) orvosság maradék, megkezdett üvegek és pirulák csomagok; árszámba nincs, attól fűg, kinek a receptjére csinálták. A Kaszap doktore mindig „lobb pénz”, mint a Hokmogyi” uré.

*) Régebbi időkben volt annak divaja, már min a maradék orvosságnak. Ma már kizsírult a forgalmából. De a cicák állják a sarat erősen.

Egy dolog nincs mindössze, mert ha volna, se vallának meg. Ez pedig a „plánta” köznéven dohányka, már mint *csomós dohány*.

Ámbr ha a szin igazság szerint kell eljárni így a piaci leírásnál kiderül, hogy volt egyszer dohány a nagykörös piacon is. De csak egyszer. Akkor, mikor az a nagy forradalom is kibőltő a városban, (más égvél alkalommal nem volt, mert hiszen sohase fogtak rajta senki a dohány piaci árulásán. Boldogult Harmat Ambrus rabondáncs, azaz hogy laboráns esete már. Ő inkább vásárolgatott és kéz által juttatott erre is arra is néhány csomócskát, vagy hogy ellenkezően, bizony elég nagy tételek fordultak meg a kezén, ha nem családok 32000 forint kihágási illetéket róttak ki rá. Pedig aligha volt valaha együtt 32 forintja.)

A nevezetes és nagy eset volt. Országos hirre is vergődő, és vérel röddöt be az emlékezete az analések közé.

Úgy volt, hogy csakugyan volt dohány a piacon. Árulták nyíltan, becsülettel őszinteséggel a régi Keszeli ház és a Bor-dács sarok közti részen. Ország-világ láttá.

A finác is látta, amint Kecskemétről jövet a piacon keresztül sétált (akkor még nem volt laktanyája itten) látta, észre se vette. No hát! Ellenben betér szépen a város házára és asszisztenciát kér a polgármestertől. Négyen voltak a káros finácok; a polgármester ur Mogyorósi Sándort adta melléjük karthatalomnak. *Tölgyfalvica* volt a városbar akkori fejezete csupán. A nemes tölgy szép egyenes hajtsa a nagy-erdőről vagy a Bántéséből, vastagabb a hűvety újjal, sőt lehetett az két ujnyi vastagságú is; a feje nem bunkós, hanem egyszerű, módos vastagodás.

Mogyorósi Sándor szép sugarú legény volt akkor, akár csak a pálcaja és ruganyos és kemény. Jött ki a város háza kispajzsa a finác előtt, a kistorony alatt bejárón. Még ott a lépcsőnél elker ti amgy magyara-n az „erre-amarat” magasra emelt bot-jával megnyitogt néhány siberdet a város-ház előtti téren...

(Folyt. köv.)

